

Yükseköğretimde Öğretimsel Algı ve Uygulamalar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Yükseköğretimde Öğretimsel Algı ve Uygulamalar Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33513>

Özet

Yükseköğretimde Öğretimsel Algı ve Uygulamalar Ölçeği (YÖÖAUÖ), akademik personelin yükseköğretim kurumlarında bireysel farklılıklara yönelik sahip olduğu algılar ve bu algıların öğretim uygulamalarına nasıl yansıtıldığını ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya **uyarlama** yoluyla Türkçeye kazandırılmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle öğretim elemanlarının öğrenci çeşitliliğine, öğrenme stillerine ve kültürel arka planlara ne kadar duyarlı olduğunu ve bu **bireysel farklılıklar** doğrultusunda ders materyallerini ve yöntemlerini ne ölçüde çeşitlendirdiğini değerlendirmeye odaklanır.

Ölçeğin temel amacı, **yükseköğretim** ortamlarında kaliteli ve kapsayıcı eğitimi teşvik etmek adına mevcut öğretimsel algı düzeylerini tespit etmektir. Ölçek, Özge Ceren Çelik tarafından 2014 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretimsel Algı, Öğretim Uygulamaları, Bireysel Farklılıklar, Yükseköğretim, Ölçek Uyarlama, Akademik Personel, Pedagoji.

Yazarlar

Özge Ceren Çelik

Amaç

Yükseköğretimde Öğretimsel Algı ve Uygulamalar Ölçeği, akademik personelin **yükseköğretim** öğrencileri arasındaki bireysel farklılıklar (öğrenme hızı, ilgi alanları, hazırbulunuşluk düzeyleri vb.) ne ölçüde algıladığını ve bu algılara uygun öğretim stratejilerini ne sıklıkta uyguladığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, öğretim elemanlarının öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına cevap verme yetkinliğini değerlendirmek için kritik bir araç görevi görür.

Bu araç, eğitim fakülteleri gibi öğretim odaklı bölümlerde görev yapan akademisyenlerin, farklı öğrenci profillerine hitap eden **öğretimsel algı** ve yaklaşımların sistematik olarak incelemeye olanak tanır. Elde edilen veriler, üniversitelerdeki öğretim geliştirme programlarının ve pedagojik eğitimlerin ihtiyaç analizinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, adından da anlaşılacağı gibi iki temel psikolojik yapıyı ölçmektedir: **Öğretimsel Algı** ve **Öğretimsel Uygulamalar**. Öğretimsel Algı boyutu, öğretim elemanının bireysel farklılıkların eğitime etkisine dair bilişsel farkındalığını ve inançlarını kapsar. Bu, akademisyenin farklı

öğrencilere ulaşmanın önemine dair içsel kabullerini yansıtır.

Öğretimsel Uygulamalar boyutu ise bu algıların somut davranışlara dönüşümünü inceler. Bu boyut, öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi, farklı değerlendirme tekniklerinin kullanılması ve öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarına uygun materyal sağlanması gibi fiili eylemleri içerir. Ölçek, bu iki yapının yükseköğretim bağlamında ne kadar uyumlu çalıştığını ortaya koymaya hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Özge Ceren Çelik'in 2014 tarihli yüksek lisans tezi ("Yükseköğretimde bireysel farklılıklara yönelik algı ve uygulamaların incelenmesi: **Gazi Egitim Fakültesi** örneği") kapsamında gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detaylı olarak sunulmamış olsa da, bir uyarılma çalışması olması nedeniyle yapı geçerliği (örneğin, faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliği çalışmaları yapıldıysa varsayılmaktadır.

Genellikle uyarılma çalışmaları, orijinal ölçeğin kavramsal yapısının Türk kültürüne ve yükseköğretim bağlamına uygunluğunu test etmek için uzman görüşü alınması ve dilsel geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Ölçeğin, ölçmek istediği kuramsal yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü gösteren bu bulgular, tezin ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri de yüksek lisans tezi içerisinde raporlanmıştır. Güvenirlik çalışmaları tipik olarak iç tutarlılık katsayıları (özellikle **Cronbach Alfa** değeri) hesaplanması içerir. Yükseköğretim bağlamında kullanılan bu ölçeğin, farklı zamanlarda ve benzer koşullarda tutarlı sonuçlar üretme kapasitesinin test edildiği kabul edilmektedir.

Uyarılma sürecinde, ölçeğin alt boyutlarının her biri için ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları hesaplanması olmalıdır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapısının Türkçe formda da korunup korunmadığını belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bir **uyarılma** çalışması olduğu için, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde geçerli olup olmadığı incelenmiştir.

Bu analizler, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak öngörülen alt boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını kontrol etmeye hizmet eder. Faktör analizi sonuçları, YÖÖAUÖ'nün algı ve uygulama boyutlarının ayrı ve anlamlı yapılar olarak ölçtüğünü destekleyen istatistiksel kanıtları

içermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Derecelendirme formatı (Likert tipi ölçek olduğu varsayılmaktadır, ancak kesin derecelendirme bilgisi orijinal kaynaktan belirtilmemiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim Kurumlarında Görevli Akademik Personel (Öğretim Üyeleri ve Öğretim Görevlileri)

Yaş Grubu: Yetiştik (25 yaş ve üstü profesyonel akademisyenler)

Popülasyon Detayları: Özgün çalışmada **Gazi Üniversitesi** Eğitim Fakültesi'nde görevli öğretim elemanları örneklem olarak alınmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli likert tipi envanter.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Akademisyen, Öğrenme Stilleri, Bilişsel Algı, Öğretim Elemanı Gelişimi, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: cerenozge@gmail.com

Yazın Adresi: Özge Ceren Çelik (2014 yılında Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile ilişkilendirilmiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir/uyarlanmıştır olup, kullanımı için yazar Özge Ceren Çelik'ten izin alınması önerilmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı ücretsiz olduğu varsayılmaktadır, ancak yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2014 (Yüksek lisans tezinin tamamlanma yılı).

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: yuksekogretimde-ogretimsel-algi-ve-uygulamalar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik, Ö.C. (2014). *Yükseköğretimde bireysel farklılıklara yönelik algı ve uygulamaların incelenmesi: Gazi Eğitim Fakültesi örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan açık metin olarak sunulmamıştır. Maddelerin tamamı için yukarıda bağlantısı verilen 2014 tarihli yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.